

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

O reprivire fugitivă.

Intr'un articol trecut al nostru am promis, că ne vom ocupa cu trecutul istoric al ungarilor și al nostru și vom face o constatare comparativă asupra rolului în viitor al lor și al nostru.

Dela început trebuie să sulevăm împrejurarea, că ei, maghiarii, au trăit aproape totdeauna în referințe favorabile, ca popor stăpân în țară, iar noi am dus tot felul de greutăți, fiind mult timp numai tolerați cu legea noastră.

Înainte vreme, când sentimentul național încă nu era răsărit, ori nu i-se dădea prea multă importanță, în viața socială nu se cunoșteau decât clase, caste. Erau pe de o parte nemeșii, aristocrații și preoșimea, cu averile mari și cu multele lor privilegii, iar pe de altă parte poporul, încătușat sub jugul sclăviei.

Cei ajunși nobili dintr'ai noștri și-au schimbat repede graiul și legea, s'au papistășit și s'au maghiarizat. Așa că noi am rămas numai popor, numai iobagi, numai cu dureri și chinuri.

Și cu toate acestea am fost tari, nu ne-am lăsat ispitiți, nu ne-am vândut conștiința, nu ne-am vândut legea.

Ungurii, ca popor, care își dă orice în schimbul unui traiu bun, au primit în curs de nouă veacuri diferite legi; astfel: legea romano-catolică, calvină, evanghelică, unitară, etc. Împrejurarea aceasta denotă ușurătatea conștiinței și înclinarea de-a speculă chiar și cu lucrurile sfinte.

Noi însă, deși ni-s'au impus cu forța în cursul veacurilor tot felul de legi, dela legea noastră răsăriteană nu ne-am abătut. Iar dacă înainte cu mai bine de două sute de ani s'a alipit o parte dintre români de biserica apuseană, acest lucru s'a făcut numai în vederea unei mari propășiri culturale generale — care a și urmat — și a unor favoruri politice de mare însemnătate. Dar și atunci au trecut dintre noi la catolicism numai un restrâns număr, și fără a-și tăgădui ritul.

Conservatismul nostru, păstrarea legii noastre strămoșești denotă o importantă însușire sufletească, o perseveranță necontestabilă pentru ducerea la îndeplinire a unui ideal național. Se aude de multe ori vorbindu-se între noi, că avem să mulțumim întregitatea noastră etnică în primul rând neculturei noastre. Această afirmare cuprinde o parte de adevăr, dar oare popoare neculte n'au fost asimilate în 2—3 veacuri? Noi însă am rezistat peste o mie de ani influențelor, atacurilor și neajunsurilor de din afară. Lucrul acesta nu se poate altfel explica decât numai prin forța vitală, prin puterea morală etnică, care — deși în mod latent — a existat totdeauna în noi.

Acum se pregătește la noi terenul pentru a se manifesta în toate direcțiunile această forță.

În trecut n'am avut posibilitatea de-a ne desvolta. Căroră dintre noi le-au stat însă drumurile deschise s'au validat. Ioan Huniade n'a fost român? Iar în timpurile mai nouă Horia și Iancu n'au dat dovezi de un

eroism, de un altruism și naționalism puternic?

Ce-au produs însă ungerii, între împrejurări favorabile? Stăpâni atotputernici, bogați cum erau, ar fi trebuit să promoveze cultura, arta, cel puțin între ei. N'a fost însă rassa productivă rassa maghiară, n'a avut și n'are forță etnică.

Nici n'a avut ea o misiune pozitivă aici în Europa, ci numai una negativă. A opăcit cultura altor naționalități și prin politica ei irațională a stârnit sentimentul național și forța de rezistență a altor popoare. Au avut apoi și nefericirea, ca să se susțină și pe mai departe clasele lor privilegiate, cari conduc și azi politica țării și cari și azi exploatează naivitatea poporului maghiar de rând.

Gentrii n'au învățat să lucreze. Ei au învățat să petreacă numai și să cheltuiască averile moștenite dela părinți. Azi cei mai mulți sunt săraci. Și îi susține statul, punându-i în slujbe, unde de asemenea nu lucrează nimic.

Politica națională maghiară nu urmărește precum nu urmărea cea liberală, decât susținerea la putere a clasei privilegiate, ca numai ea să beneficieze de toate bunătățile țării. Pentru popor nu fac actualii stăpâni nici o reformă, care să-i amelioreze soarta.

Dupăce sistemul acesta va încetă, după ce se va pune capăt uneltirilor celor fără margini ale oligarhilor de azi, politica maghiară se va compromite cu desăvârșire — iar pe ruinele ei se va ridica, de se va

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Asediul Berlinului.

De Alphonse Daudet.

Mergeam în sus pe calea Câmpiilor-Elysee cu doctorul V... citind în zidurile găurite de obuze și 'n trotuarele scobite de mitralii istoria Parisului asediat, când puțin mai înainte de-a ajunge în răspântia pieței de l'Étoile, doctorul se opii și arătându-mi una din acele case mari din colț atât de falnic așezate împrejurul Arcului de Triumf, îmi zise:

»Vezi cele patru ferestre închise, sus pe balconul acela? În primele zile ale lui August — în această lună teribilă a anului trecut, îngreunată de nenorociri și dezaastre, — am fost chemat acolo pentru un caz de apoplexie fulgerătoare. Era la colonelul Jouve, cuirasier din primul Imperiu, un bătrân încăpăținat de glorie și de patriotism, care dela începutul războiului venise să se stabilească într'un apartament cu balcon din câmpiile Elysee... Ghici de ce? Ca să asiste la intrarea triumfală a trupelor noastre... Sărmanul bătrân! Știrea despre Wissembourg o primi când se scula dela masă. Citind numele lui Napoleon pe buletin căzu izbit ca de trăsnet.

»Eu găsii pe bătrânul cuirasier întins, cât era de lung, pe covorul din odaie, cu fața sângerată și inertă, ca și cum ar fi fost lovit în cap. În picioare trebuie să fi fost un uriaș; culcat, avea un aer imens. Trăsăturile sale frumoase, dinții săi superbi, părul său aib și buclat îl făcea să pară că are numai șaiszeci de ani, iar nici decum

optzeci. Lângă el sta în genunchi cu ochii plini de lacrimi, nepoata sa. Cum îi sămăna! D'ac'ai fi văzut pe unul alături de altul ai fi zis că sunt două frumoase medali grecești, bătute în aceeaș pecetie, decât numai, una antică, ștearsă, iar altă strălucitoare și netedă.

»Durerea acestei copile mă mișcă adânc. Fiică și nepoată de soldat, tatăl său era în statul-major al lui Mac-Mahon și icoana acestui falnic bătrân întins alături de ea, îi zugrăvea în minte o altă icoană nu mai puțin teribilă. O incredințam că nu e nimic, dar în fond aveam puțină speranță. Colonelul avea o hemiplegie, din care e greu să scapi la optzeci de ani. Trei zile rămase nemîșcat... În vremea aceasta, vestea despre Reichshoffen sosi la Paris. Ți-amintești cât de straniu. Până seara crezurăm cu toții într'o victorie mare, — douăzeci de mii de prusieni omorâți, prințul regat prizonier...

»Nu știu prin ce minune un ecou al acestei bucurii naționale, pătrunsesse până 'n limbii paraliziei la acest sărman surdo-mut. Seara apropiindu-mă de patul său nu mai găsii acelaș om. Ochiul îi era limpede, limba mai ușoară și avu puterea să-mi suridă și să gângăvească de două ori:

Vic-to-ri-e...

— Da colonele, mare victorie!...

»Și în vreme ce eu îi dam amănunte despre frumoasa izbândă a lui Mac-Mahon, vedeam cum i-se luminează fața, descrescându-i-se toate trăsăturile...

»Când ieșii, tânăra fată m'aștepta la ușe palidă și în picioare. Suspina.

»Dar a scăpat! îi zisei eu luându-o de mână.

»Nenorocita copilă d'abia avu curajul să-mi răspundă. Sosise știrea adevărată despre Reichshoffen: Mac-Mahon fugărit, toată armata zdrobită... Ne privirăm încrămeniți. Ea, era desnădăjduită gândindu-se la tatăl său; eu tremuram gândindu-mă la bătrânul colonel. Nici vorbă, n'are să reziste la această știre zdruncinătoare? Și cu toate astea cum să facem?... Să-i lăsăm bucuria, iluziile cari l'au reînviat... Dar atunci trebuie să mințim...

»Ei bine, voiu minți! îmi zise eroica fiică ștergându-și repede lacrimile și întră plină de bucurie în camera bunicului său.

»Era o sarcină grea aceea pe care și-o luase. În primele zile scăpă ușor. Bietul om având mintea ușoară se lăsa amăgit ca un copil; dar cu sănătatea, ideile sale se mai limpeziră. Trebuî să-i țină în curent cu mișcarea armatelor și să-i întocmească buletine militare. Îți era milă într'adevăr, să vezi pe această copilă, frumoasă, aplecată zi și noapte pe harta Germaniei silindu-se de a combina o întreagă campanie glorioasă: Bazin spre Berlin, Froissart în Bavaria, Mac-Mahon spre Baltica. Pentru toate astea ea îmi cerea sfatul și eu o ajutam cât puteam; cel ce ne ajuta mai cu seamă în această invaziune închipuită, era chiar bunicul. El cucerise Germania de atâtea ori sub primul imperiu și știa toate loviturile de mai înainte: »Acum, iată unde trebuie să meargă... iată ce trebuie să facă...« și prevederile sale se realizau întotdeauna, ceace îl făcea să fie foarte mândru.

»Din nenorocire aveam să luăm multe orașe, să

Regenerarea, de care avem cea mai mare trebuință, costă multă trudă. În cadrele mișcării culturale se poate însă face cu ușurință și cu siguranță. Căci multe din neajunsuri să nu credem că provin din vitregă situație politică din țară. Pricinuiește și aceasta foarte multe, dar unele din cele mai păgubitoare păcate își iau obârșia în cadrele vieții noastre sociale și acestea sunt cele mai năprasnice.

Delăturarea lor să ne fie una din cele mai de seamă preocupări. Să ne impunem, ca avutul moștenit să-l sporim tot mai mult, atât pe cel material, cât și pe cel moral — și atunci preocupările politice nu ne vor absorbi tot timpul și toate forțele, ci vor fi efluxul direct al conștiinței noastre culturale și naționale și directă urmare a bunăstării noastre interne, care va pretinde și va și obține toate drepturile cetățenești și naționale.

Saluzinszky — candidat la Beiuș!

— Situația politică. —

După un jidan alt — jidan!

Primum din Budapesta o telegramă prin care ni-se împărtășește, că la Beiuș guvernul va pune candidat pe Saluzsinszky. Va să zică după Barta Odön, jidanul care a socotit că mandatul dela Beiuș este un obiect de gheșeft, beiușenii vor primi alt — jidan!

Vă să zică pentru jidanul Saluzsinszky favoritul lui Kossuth, beiușenii au trebuit să aștepte două săptămâni cu alegerea până va scăpa dela armată.

Nu se putea închipui o insultă mai gravă și mai nerușinată decât această candidatură la adresa românilor din Beiuș. Dacă ei nu vor da guvernului răspunsul cuvenit, atunci vor dovedi că nici nu *merită* alți deputați decât pe toți perciunații Galiției și Maramureșului.

Ce zic cei din depărtare?

Ungaria. În dieceza Orăzii continuă greșelile. Fișpanul plecat în agitație electorală a stat la Beiuș în rezidența episcopală (nu-l putea primi vre-un jidan bogat și >patriotic< ?), iar, la Stâna-de-Vale, în castelul episcopal. Mai rău e că și episcopul și-a luat locul la serbările altui neam

și-a ridicat și toast unguresc. De altminterlea, și protopopul celeilalte confesii, neunite, Moise Popovici, nu s'a lăsat mai pe jos.

De directorul Butyán János și alde Kupár-Ge-deon nu mai vorbim. »Neamul Românesc«.

Supilo despre rezoluția fiumană.

Deputatul croat Supilo continuă în »Novi List« desvăluirile lui despre rolul lui Polónyi la încheierea rezoluției fiumane.

Polónyi promitea, că dacă croații vor sprijini coaliția maghiară, aceasta va acorda, din parte-i croaților *limba de comandă croată* pe teritoriul lor. Polónyi a promis aceasta în numele coaliției maghiare. În schimb Supilo îi ceru lui Polónyi condiția: coaliția să încete a urma politica de maghiarizare și îi oferea sprijinul în contra Austriei. Polónyi răspunde: el condamnă politica germano-filă și e cu trup și suflet pentru *înfrățirea croato-maghiară*, pentru alianța cu slavii de sud. Polónyi accentua chiar necesitatea de a căuta legături cu deputații croați ai Dalmației.

Cât despre modul negocierilor între Polónyi și Supilo, acesta din urmă declară, că acestea aveau mai mult caracterul unor convorbiri politice, iar nu negocieri oficioase. Din desvăluirile lui Supilo iese la iveală, că Polónyi, ca agent al coaliției, a promis câte toate, numai spre a putea câștiga pe croați. Însă aproape totdeauna a făcut-o fără știrea coaliției.

Solidaritatea croaților.

Dr. N. Tomașici a publicat în zilele acestea în »Obzor« următoarele declarațiuni privitoare la situația croată:

În ziarul »Obzor« s'a amintit, că e pe cale de a se forma un partid constituțional croat. Și numele meu a fost pus în legătură cu formarea acestui nou partid. Cred că nu se simte încă necesitatea unui astfel de partid. Cu mult mai mare nevoie avem de *unire, înțelegere între noi*. Trebuie să fim *solidari*, ca să putem aplana cu succes diferențele între noi și regatul ungar.

»Obzor« declară, că nu e vorba de în-

Sărmane tată Jouve. Fără îndoială el își închipuise că-l vom împiedica ca să asiste la defilarea trupelor noastre pentru a-l scuti de o emoțiune prea mare. De aceea se păzi de a vorbi cuiva. A doua zi însă în momentul când batalioanele prusiene apucau cu sfială pe drumul care duce dela poarta Maillot la Tuilleries fereastra de sus se deschise încet și colonelul apără pe balcon în casă, cu tot bagajul său de vechiu cuirassier din Milhaud. Mă întreb încă de sfârșire de voință, ce tresărare de vieță l-a pus în picioare și l-a împoțoniat. Ceeace se știe e că era acolo, în picioare în dosul balustradei, mirându-se că vede drumurile așa de largi și de mute, jaluzelele lăsate la toate casele, Parisul sinistru ca un Lazaret enorm, pretutindeni drapele dar așa de bizare, toate albe cu cruce roșii și nimeni care să iasă înaintea soldaților noștri. Pentru un moment putu să creadă că s'a înșelat...

Dar nu! Jos îndărătul Arcului de Triumf era un sgomot nelămurit, o linie neagră care înaintă cu creșterea zilei... Apoi, puțin câte puțin, vârful rășilor licărira, toboșarii lenei începură să bată și sub Arcul de Triumf al pieței, ritmat de pasul greu al secțiilor și de zăngănitul săbiilor, izbucni marșul triumfal al lui Schubert...

Atunci în tăcerea tristă a pieții se auzi un strigăt, un strigăt teribil:

»La arme... la arme!.. Prusienii.« Și cei patru ulani din avangardă văzură colo sus pe balcon, pe un falnic bătrân, clătănându-se și căzând greu jos. Colonelul Jouve murise.

Traducere de Gh. D. Mugur. (Sinaia.)

temierea unui nou partid, constituțional, ci numai de reorganizarea și reformarea partidului național croat existent.

Reforma presei.

Ministrul justiției, Günther, a încredințat pe deputatul kossuthist, *Csizmazia*, cu compunerea planului reformei legii de presă. »*Az Ujság*«, ocupându-se în articolul său de azi de chestia aceasta, scrie: »Reforma aceasta sau va restrânge libertatea presei, ca să o poată primi camera. Ori atunci se va împiedeca în cameră. Coaliției nu-i permis să nască copii liberi, căci sângele îi e înficiat. Copiii ei trebuie să fie stârpituri«.

Și noi suntem convinși, că noua reforma va restrânge mult libertatea presei, și cu deosebire a presei naționalităților.

Din România.

Dela Curte. Regele și Regina vor pleca peste două săptămâni la Frieburg.

Plecarea e fixată pentru 8 August v. adică după înapoierea dlui Sturdza.

Principii Ferdinand, Maria și Carol vor pleca Sâmbătă 28 c. v. la Kreutznach, unde principele Carol va urma o cură.

Săptămâna viitoare principesela Elisabeta Maria și micul principe Nicolae vor pleca la Constanța.

A. S. R. Prințesa Maria la Iași. Marți la orele 5 și jum., cu un tren special, A. S. R. a plecat din gara Sinaia până la Ploiești. Aci a luat trenul accelerat No. 1 pentru Moldova. Miercuri de dimineață a sosit în Iași, unde în cursul zilei a făcut diferite excursiuni în oraș și împrejurime, în automobilul ministerului de domenii, trimis de aici la Iași.

A. S. R. a fost însoțită de dnele de onoare Greceanu și Exarcu.

Cu automobilul A. S. a plecat în com. Miroslava unde va lua parte la dejunul dat de prințul Mavrocordat.

După amiazi tot cu automobilul va pleca la Stâncă, proprietatea dlui Greceanu.

Seara cu trenul de 9, va pleca în munți, în excursie.

Inmormântarea lui Grigorescu.

Cuvântarea dlui dr. C. I. Istrati.

Intristată adunare,

Suflet ales, artist în înțelesul larg al cuvântului, român neaoș și desăvârșit, iată cine a fost Grigorescu.

Cu el se duce la nemurire încă una dintre marile figuri ale jumătății a 2 a a veacului trecut, dintre puținele, ce se mai află în vieță și cari au contribuit așa de mult la buna vază a neamului românesc.

Grigorescu ocupă un loc deosebit între acești uriași ai neamului.

Pe când alții luptau din răpuleri să recapete vechile drepturi ale țării surori subjugate și neunite; pe când unii desgrupau din vieța românilor de pretutindeni, comori de frumusețe literare, cari arătau firea aleasă a acestui popor; pe când alții năzuiau rodnic în toate direcțiunile muncii omenești spre a arăta pricepera românului, atât de prigonit și hulit de toți, încât ajunsese a se crede singur nedestoinic la multe făptuiri, el, Grigorescu, avea o misiune nobilă de desăvârșit și pe care a dus-o cu cinste la bun liman.

În artele frumoase și în special în pictură, românii avuseseră pictorii lor, zugravi cu deosebire de lăcașuri sfinte, și cari se strânseseră cu încetul în fața străinilor veniți de pretutindeni și din care unii, mai ales în vremile mai din urmă, erau niște mazăgălitori.

Nemuritorul Gheorghe Asaki, către 1809, la Roma, făcu întâiul între altele, căci este singurul mare enciclopedist ce am avut, și pictura.

»Cred bine că-l auzia. De două luni de zile nici ea nu mănâcă altceva... Din zi în zi însă, cu cât convalescența se apropia, cu atât se îngreună și sarcina noastră în jurul bolnavului. Amorțeala aceea a simțurilor și a membrilor sale, care ne servise așa de bine până atunci, începea să dispară. De două-trei ori teribilele salve de tunuri, dela poarta Maillot, îl făcură să tresară, cu urechea așintită ca a unui câne de vânătoare; atunci am fost siliți să inventăm o ultimă victorie a lui Bazaine asupra Berlinului și salve de tunuri trase în onoarea lui dela invalizi. Într'altă zi împingându-și patul lângă fereastră — asta era mi-se pare, Joia lui Buzenval — văzu bine, garda națională care se grămădea pe calea dela *Grande Armée*.

»Ce sunt trupele astea« întrebă bătrânul și-l auziram mormând între dinți:

»Rea ținută! Rea ținută!«

Și nu mai zise nimic; noi înțeleserăm că de aici înainte trebuiesc luate mari precauțiuni. Din nenorocire nu s'au luat în deajuns.

»Într'o seară, cum sosii, copila-mi ieși înainte turburată:

— »Măne au să întrec« îmi zise ea și camera bunicului era deschisă.

»În seara aceasta, bătrânul avea o înfățișare extraordinară. Se poate să ne fi înțeles. Atât numai că noi vorbeam de prusieni și bietul om se gândea la francezi, la intrarea lor triumfală pe care o așteptă de atâta timp, — Mac Mahon coborând calea în flori și în fanfare, fiul său alături de mareșal și el bătrânul pe balcon, în mare ținută ca la Lutzen, salutând drapelele cucerite și vulturii înegriți de praf.

În un atelier din Roma cunoscî el pe divina lui Bianca Milesi, care îl făcî mai patriot și mai daco-roman, cum o spune el însuși.

Întors în țară el care creie în Moldova școlile, teatrul, opera, ingineria hotarnică, publicistica și alte lucrări minunate și utile, făcî și primele picturi cu subiect românesc. Plăeșii țării, Domnii Moldovei, bisericile cele mândre, Traian și Dochia, între multe altele, fură subiectele alese de el.

Aman, oțelit în luptele dela Sevastopol, se ridică în iubirea noastră, creind școala artelor frumoase din București și făcînd pânze de o adevărată valoare artistică, din care număroase relative la viața românească.

Acela însă, ce se ridică sus de tot, ca un șoim de munte; acel ce dovedi în mod desăvârșit firea artistică a românului; acelce diviniază plaiurile, câmpiile, florile și pe româncea cea gingașă; acelce fixă, pe vecie, pe pânze nemuritoare, viața românească, portul și obiceiurile, cari din nefericire se dau așa de iute uitării; acela, mai pe scurt, care a lăsat urmașilor să vadă cum eră pe timpul lui, omul, țara și cerul nostru frumos și plin de farmec, este el, care până în prezent e pictorul neîntrecut și admirat de toți, este el, patriotul curat și sincer, ce și-a iubit cu căldură neînchipuită țara și neamul, cărora le-a închinat cu drag toată puterea geniului și muncii sale.

Am spus-o și altă dată și o repet din nou și acum, cu mai adâncă convingere, că dacă bunul Dumnezeu ar întreba și neamul românesc, cu ce a năzuit și ce prinos a adus și el în mersul înainte al omenirii, de sigur că între puținele nume ce s'ar pune în fața Atotputernicului ar fi cu deosebire acel al lui Grigorescu.

El e o glorie a românismului și cineva în omenire.

Iată de ce Academia română în numele căreia rostesc aceste cuvinte, a fost fericită a-l numi membru de onoare, neputînd face altfel în actuala ei organizare cam vitregă artelor frumoase și iată de ce prin vocea mea vine ea să arate partea mare, pe care o ia la pierderea sa.

Grigorescu a trăit. Dar durerei pierderii sale să adăogăm cu recunoștință mulțumirea sufletească ce simțim, prin aceea că grație tocmai acestei vieți, ni-s'a dat dovadă de ce poate neamul nostru și în luminosul câmp al artelor frumoase.

Să urăm acum în fața resturilor acelu ce duse o viață aleasă și înălțătoare, ca încurînd să se realizeze ceea ce dorea el așa de mult și anume, ca alții să-l urmeze cu aceeași putere pe calea deschisă de el.

Fie-i țărîna ușoară!

Din străinătate.

Franța în Maroco.

Guvernul francez își dă silința să nu lase ne explicată nici o acțiune a sa privitoare la ocuparea Casablancei din partea trupelor franceze. Primul pas s'a făcut: într'o notă adresată marilor puteri, cari au semnat tratatul dela Algeciras, Franța își precizează punctul de vedere și motivează toată procedura ei în Maroco. Ea declară, că voește a păstră integritatea imperiului marocan; nota e scrisă într'un ton, care arată intențiile pașnice ale francezilor.

Bombardarea teribilă dela Casablanca ține încă în agitație populația indigenă din Maroco. Chiar în împrejurimea capitalei Tanger marocanii sunt atât de ostili față de europeni, — mai afes francezi — încât sultanul din Tanger a declarat consulului francez, că nu ia responsabilitatea pentru europeni. Și în orașele-port Rabat și Mazagan situația europeanilor e primejdioasă. Mazagan a fost bombardat ieri de încrușișătorul francez Du Chayla. Nu se știe cauza acestei noi bombardări. Populația europeană din acest oraș, care, socotind bombardarea, e amenințată mult din partea calibilor, s'a refugiat pe vaporul de războiu. Și în Fez și

Marakes viața și avutul europeanilor sunt în primejdie.

Situația în Casablanca. La ministrul afacerilor externe franceze sosesc știri neliniștitoare despre situația în orașul Casablanca. *Marocanii au dat foc cartierului locuit de evrei. Multe persoane au fost omorîte.* În port sunt șase vapoare de războiu franceze și spaniole. Până acum au debarcat trupe în număr de vr'o două mii. Europeanii s'au refugiat toți pe vapoare și la consulatul francez, care e apărat de trupe.

Partea cea mai mare a orașului e încă în flăcări. Efectul bombardării a fost oribil. Stradele cartierului marocan sunt pline de cadavre; toate prăvăliile sunt închise.

Un nou bombardament. Din cauze până acum necunoscute încrușișătorul francez »Du Chayla« a bombardat ieri orașul marocan Mazagan. Cea mai mare parte a orașului a fost prefăcută în ruini. Edificiile consulatelor au rămas neatînse. Toți europenii s'au refugiat pe »Du Chayla«.

Rusia.

Țarul acasă. Țarul Rusiei a sosit Miercuri dimineața cu yachtul »Standart« la Björkö, unde îl aștepta țarevna. De aici au plecat împreună pe yachtul »Țarevna« la Kronstadt, iar seara la orele 6 și jumătate au sosit cu yachtul »Alexandra« la Peterhof. În tot timpul călătoriei nu s'a întâmplat nici un incident.

Conflictul ruso-turc. La hotarele asiatiche ale Turciei și Rusiei trupe rusești și turcești s'au încăierat. Trupele turcești, cari au pășit pe teritoriu rusc, înaintează tot mai mult spre orașul Urmia. În drum spre Urmia au bombardat satul Mevan, au omorît nouăzeci de femei și copii și răpit nouă fete. În Urmia e panică mare. Populația rusească s'a refugiat la consulat. Panica e mare.

Serbia.

Omor politic în Serbia. În Pranza a fost omorît ieri *Rista Popovici*, conducătorul partidului național. Omorul se zice, că e de caracter politic.

Cristici-pretendent. Se anunță din Constantinopol, că fiul natural al regelui Milan al Serbiei, *George Cristici*, are de gând să pășească încontra regelui Karageorghevici ca pretendent la tronul Serbiei. Mama lui Cristici are un autograf al regelui Milan, în care acesta recunoaște, că e tatăl lui Cristici și legitimează într'acest fel. Artemizia Cristici, mama tinărului pretendent, a trimis o notă împreună cu fotografia scrisoarei amintite, tuturor marilor puteri și arată, că George Cristici are drept la tronul Serbiei.

Bulgaria.

Călătoria prințului Bulgariei. Am amintit că prințul Ferdinand al Bulgariei a avut o întrevvedere cu Francisc Iosif.

În audiență a fost vorba de câteva chestiuni politice și e foarte probabil, că a avut loc o discuție privitoare la chestiunea macedoneană.

Prințul Ferdinand a avut prilejul să-și exprime mulțumirea sa pentru acțiunea Austriei întreprinsă în ultimul timp la Atena contra bandelor grecești. Poarta dupăcum se știe, a cerut guvernului din Atena, prin trimisul ei de acolo, să stăvilească acțiunea teroristă a bandelor grecești din Macedonia, cu amenințarea că va distruge toate bandele grecești.

Dar amenințarea aceasta a fost urmată și de

fapte, căci acum trupele turcești urmăresc cu o înverșunare neînchipuită bandele și trebuie de notat, că ele nu duc numai o luptă de nimicire a bandelor grecești ci de orice nație. Lucrul acesta o dovedește distrugerea mării bande bulgare din districtul Veles.

Această acțiune a întreprins-o Turcia, cu sprijinul puterilor. Austro-Ungaria a găsit însă cu cale ca în mod prietenos să îndemne guvernul grecesc, să pună totul în lucrare pentru a risipi bandele, și pentru acest fapt, prințul Ferdinand a ținut să mulțumească împăratului Francisc Iosif.

Prințul Bulgariei — dupăcum asigură bărbatul politic de mai sus — a vorbit împăratului și despre acțiunea de reforme întreprinsă de Austro-Ungaria în unire cu Rusia în Macedonia și și-a exprimat dorința că ar fi bine ca să se accelereze această acțiune, care va da roade neîntârziate.

Vizita prințului Bulgariei se mai comentează în diferite chipuri și se pune chiar în legătură cu vizita ce o va face regele Eduard al Angliei, tot la Ischl. Intrevederea celor două domnitori a avut caracterul unei consfătuiri politice în chestia situației din peninzula balcanică.

Se afirmă chiar că s'a ajuns la o înțelegere ca să se utilizeze toate mijloacele, fie intervenția Angliei și a Austro-Ungariei la sultan, pentru a aduce la îndeplinire o sumă de reforme în Macedonia și pentru a se lua măsuri de-a se extermină bandele.

Mișcarea culturală.

Adunarea Asociației dela Torac amănată.

Dr. V. Petroviciu directorul secțiunii Toracul-mare al Asociației ne telegrafiază că adunarea generală a acestei secțiuni convocată la Sarcea-românească a fost amănată pe ziua de 1 Sept. 3 ore p. m.

Revista ziarelor.

»Erdélyi Hirlap« de ieri scrie despre mandatul dela Beiuș următoarele:

»În cerc se pregătesc energic pentru viitoarea alegere. Nici valahii nu se lasă mai pe jos și vreau să pună cu orice preț ghiara pe mandat. Se vestește că va fi candidat dr. Vasiliu Lucaciu, preotul din Sisești«.

Dupăce reproduce apelul publicat de noi către alegători, încheie:

»Cetățenii cu simț independist se organizează și ei cu energie, dar persoana candidatului nu-i aleasă încă«.

Se vede, că sunt mulți domnișorii domniilor, cari ar voi să reprezinte în cameră pe românii!

»Magyarország« de azi are un articol de fond despre sistemizarea creditului omului sărac, ori mic, cum îi zic ungerii.

Referitor la acest articol »Az Ujság« scrie:

»Au descoperit din nou pe omul de rând. Pe acel om de rând, care s'a purtat înzultător cu Kossuth Ferencz și căruia Sztérényi József îi va dovedi în Pécș mai clar, decât soarele, că e fericit și mulțumit. Sztérényi e capabil de multe, ce explică el, desigur are la tot cazul înțeles și ce planuiește el, e cu cap făcut. Dar, Doamne sfinte, acum și fericirea omului de rând va urma la toamnă. Așadară și aceasta va ajunge pe tapet pe lângă toate celelalte, ce vor trebui să se rezolveze neapărat la toamnă, și oare poate crede guvernul, că expectațiunile cele mai serioase ale lui Sztérényi pot avea influință asupra micilor cetățeni, când li-se pune termenul pe toamnă? De ar spune cel puțin la primăvară! Pentru că primăvară poate fi, dar toamnă? Toamna e încă foarte departe«.

Armata română.

Budapesti Hirlap de azi are un lung articol — aproape de două coloane — asupra armatei române. Se ocupă amănunțit cu fazele, prin cari a trecut, cu armele, cu organizarea și cu felul de serviciu al ei.

Iată în resumat acest articol :

Cu prilejul răscoalei din România țării au purtat adevărată luptă cu armata și numai *pășirea energetică a armatei a pus capăt turburărilor*, cari ar fi mai urmat. Reserviștii chemați la arme, deși la început erau pe partea răsculaților și luaseră parte mai înainte la jufurile lor, pe urmă totuș s'au înrolat și *și-au îndeplinit datoria cu credință. Vecinul nostru dela sud-est va avea mare rol și în viitorul războiu balcanic.* E de interes să ne oprim la organizarea armatei lui.

România face aproximativ o cincime din molarhia noastră; teritoriul ei face 131 mii metri pătrați. Are o populație de 6 milioane. Politicește țara există numai de 48 ani. În 1859, românii, unind principatul Moldovei cu Muntenia, au ales de principe pe colonelul Cuza. Rolul istoric al țării datează din 1866, 8 Aprilie, când a fost ales principe al țării Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. Țara s'a eliberat de sub turci, dar a rămas vasala sultanului.

Desvoltarea culturală a țării a fost împiedecată de domnia seculară a turcilor. Carol a dat poporului constituție liberală, țara a început a înflori sub ei, dar și azi nivelul cultural al populației este inferior. Cea mai mare parte nu știe nici celi, nici scrie.

Dintre cei 55361 feciori recrutați anul trecut 70 procente — 38632 — au fost analfabeți.

În anul 1873 Carol a organizat armată permanentă. În 1877, aliată cu rușii, țara s'a resculat împotriva domnului său feudal. Armata a fost mobilizată și la 7 Maiu 40 mii de soldați au stat gata de luptă, sub conducerea principelui, la hotarul de meazăi al țării.

Românii nu voiau să lupte împotriva turcilor, ci să opriască numai trecerea lor peste hotarul românesc. La 31 Iulie 1877 însă, comandantul suprem al armatei rusești, marele duce Nicolaie — actualul țar — a trimis principelui Carol telegrama istorică :

»Vină-mi în ajutor. Treci peste Dunăre, pe unde vrei, sub orice condiții, dar vină-mi în ajutor, turcul ne nimicește, cauza creștinizmului e pierdută«.

Carol a și trecut Dunărea în urma acestei telegrama și a luat parte în războiu.

În al treilea atac al Plevnei, la reduta Griviței armata română, care există abia numai de patru ani, și-a câștigat lauri în veci neperitori. A eluptat în acelaș timp independența țării și pentru principele coroana regală. Coroana a fost turnată din tunurile turcești luate la Plevna ca pradă și la 14 Martie 1881 Carol a fost încoronat de rege. Dela începutul regatului armata se desvoltă repede, guvernul, deși e mare datoriu de stat, cheltuiește mult pentru armată. În anul trecut a cheltuit 44 milioane de franci.

Articolul trece apoi la organizarea internă a armatei, sulevând aproape toate chestiile de amănunte. Indică chiar și fabricile, unde se pregătesc armele române.

În timp de războiu, scrie ziarul maghiar, regatul român dispune în câteva săptămâni de o armată de 400 mii.

După ce amintește și de fortărețele dela Siret și București, termină astfel :

Armata română e cea mai mare și cea mai modernă în Balcani. Poziția ce o va lua România în viitorul războiu balcan va fi de mare însemnată, cu deosebire la operațiile armatei austro-ungare. Pentru că România e despărțită de Transilvania numai prin Carpați și peste aceștia conduc în Transilvania opt pasuri — între cari cinci șosele și două linii ferate.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 9 August n. 1907.

— **Știre personală.** Dl *Tiberiu Axente* avocat și dl *Iulian M. Cuțui* din Turnu-Severin au sosit azi în Arad.

— **Impăratul Germaniei Wilhelm II** a plecat ieri dela Swinemünde, unde a avut loc în zilele trecute întvederea dintre țar și el.

— **Asociațiunea prigoniță!** Duminica trecută, 4 August, secțiunea Sighișoara a Asociațiunii era să-și țină adunarea ei generală în Ibașfalău, dar a fost oprită. Furia lui Andrassy să îndreaptă va să zică și asupra adunărilor noastre pur culturale. Acesta este un sistem nu se poate mai păcătos și mai brutal, iar scopul lui este de a înăbuși încet și treptat *orice fel de manifestare de viață românească în țara asta.*

Cu chipul acesta guvernul va putea să oprească toate adunările secțiunilor Asociațiunii, ba chiar și adunarea ei generală, și Asociațiunea ar putea ajunge să ducă o viață iluzorie. Pentru aceea cazul dela Ibașfalău constituie un precedent primejdios și deputații noștri nu ar trebui să piardă prilejul de a protesta în cameră împotriva acestei volnicii.

— **Românii la Mehadia.** La Mehadia, muzica militară, alcătuită mai mult din români, cântă — din greșeală — »Deșteaptă-te Române«. Oaspeții unguri au fluierat și urlat.

Concluzie. Capelmaistrul va fi dat în judecată.

Și îndesați-vă la Mehadia, imbecilii din România! »Neamul Românesc«.

— **O petrecere românească atăcată de unguri.** Din Ibașfalău ni-se scrie că odată cu adunarea Asociațiunii de acolo, oprită însă, s'a ținut și o petrecere românească foarte izbutită. Meritul succesului se atribuie mai ales dlui dr. Al Morariu avocat și altor doi bravi candidați de avocat. Dânsul a început cu hora, iar cadriul întâiu a fost jucat de *86 perechi* în trei coloane și organizat de doșoarele O. Câmpianu și D. Bianu. S'a dovedit deci că în părțile acelea numărul cărțurilor noștri a crescut într'un chip îmbucurător. Insemnele organizatorilor și ale organizatoarelor au fost galbene-albastre. (Pentru ce nu în treicolorul național? Să nu renunțăm la un drept ce avem, neexercitându-l, chiar dacă ne-am expune furiei jandarmilor!) Multe domnișoare au fost în frumosul costum național.

Petrecerea eră să fie însă turburată de o haită de derbedei și studenți unguri. Fluierând și strigând »Abzug« ei voiau să atace pe români în vreme-ce jandarmăria privea nepăsătoare (vezi doamne, în cazuri de acestea ea are menirea să apere numai pe *agresori* nu și pe cei atacați). Plevușca kosuthistă însă s'a resgândit văzând că într'un caz de încăierare ea ar fi fost bătută în mod rușinos de tinerii români. Mai târziu ea a mai încercat să provoace scandal pe galerie, dar iute și de grabă fu silită să o părăsească. Drept răzbunare, mulțimea a spart toate geamurile locuinței dlui Morariu, sufletul acestei manifestări românești — *fără ca jandarmii să fi intervenit.* După petrecere tineretul românesc a sărbătorit cu însuflețire pe dl Morariu, cântând »Deșteaptă-te române« în fața locuinței sale cu geamurile sfărmate.

— Pentru »Lupta« »Lupta« spune că broșura ei, despre care am amintit alaltăieri ar fi o minciună sfruntată debitată de noi.

Iată ce-i răspundem :

Mai întâiu referitor la broșura, pe care »Lupta« o tăgăduiește cu totul.

Ziarul »Secolul« scrie în numărul său dela 24 Iulie a. c. următoarele: »Lupta« *publică o broșură asupra situației sale materiale* din câteva cifre sugestive de tot, pe cari le reproducem în următoarele etc.

Este aceasta tot un »făt al fantaziei celor dela »Tribuna«? Întrebăm pentru ce »Lupta« nu a desmințit această broșură? Dar poate ea va răspunde că nu a avut cunoștință de articolul »Secolului«.

Se poate, dar ea a avut cunoștință de articolul »Dimineații« din București care cuprindea aceleași lucruri. »Am fi fost cei dintâi s'o împiedecăm (publicarea acestui articol), dacă am fi fost înconștințați despre intențiile ziarului acestuia, care nu știm de unde și-a luat informațiile«, zice »Lupta«. Întrebăm iarăși, pentrue »Lupta« nu a desmințit s'au rectificat articolul acesta despre care nu mai tăgăduiește, că a avut cunoștință ulterioară cel puțin? Pentruece?

Și apoi »Dimineața« de unde ar fi avut cunoștință atât de precisă asupra situației materiale a »Luptei« decât direct sau indirect tot dela ea.

O mare parte a presei ungurești a reprodus toate aceste cifre și plângeri ale ziarului autorizat.

Toate ziarele ungurești au tras cu multă satisfacție concluzia, că »Lupta« și toată presa noastră este prea puțin sprijinită de publicul nostru, dovadă, că »agitațiile« presei românești nu găsesc răsunet și că politica noastră nu este a poporului românesc din Ungaria. Pentrue »Lupta« nu a desmințit imediat aceste știri ale ziarelor ungurești prin aceleași birouri de informații ale presei ungurești, de cari uzează atât de des pentru a se vedea reprodusă de »presa pausalată« (cităm nu din »Lupta« ci din »Népszava«.)

Dar »Lupta« a tăcut, dovadă că toate plângerile reproduse de presa din România *ii conveneau de minune.* Și aici este *punctum saliens* al discuției. Repetăm și subliniem ce am spus: Este un lucru absolut lipsit de demnitate modul acesta de a-ți face reclamă sau de a tolera în tăcere reclama nedemnă ce ți o face altul. Acesta cu atât mai mult că ea a stârnit nu expresia *dumniei* ci a *compătimirii* presei ungurești. Și socotim că nu este nici o armă mai ucigașă decât compătimirea adversarului.

Cât pentru invectivele și tonul pătimaș, pentru cari »Lupta« singură cere scuzele cetitorilor, — n'avem nici un cuvânt. Cunoaștem acest ton mai demult, de pe vremea când nu »comitetul de redacție« ci dl Birăuțiu diriguia politica »autorizată«.

— **Petrecerea din Siria.** Numai câteva zile ne mai despart de petrecerea dela Siria, care promite a fi o manifestație românească frumoasă. Indemnăm publicul românesc să participe la ea.

— **Panica din Sinaia.** Luni dimineața a fost o mare panică în orașul Sinaia. Frumoasa casă, unde se află expuse lucrările societății »Furnica«, era să fie consumată cu totul de flăcări. Aprinzându-se coșul acelei case, eră cât p'aci să se aprindă întreaga casă. Femeile cari se aflau în acea casă au fugit afară strigând ajutor. Din întâmplare, tocmai treceau prin fața casei, dl Knowles, ministrul american și dl deputat Bennet din Statele-Unite. Dl Bennet a alergat la cișmea unde a pus imediat furtunul, iar dl Knowles a alergat sus, în casă, ca să vadă ce s'a aprins. Cu ajutorul dat și de vecini, focul a fost localizat. D nele din soc. »Furnica« erau însă foarte alarmate, deoarece crezuse că focul le-a incendiat toată casa. Au mulțumit pe loc celor doi americani cari s'au arătat așa de energici și îndatoritori.

— **Necroloage.** Primum următoarele anunțuri funebrale: Subscrișii cu inima înfrântă de durere anunțăm că, scumpa și preaiubită noastră soție, mamă, soră, cumnată și mătușe Maria David n. Macavei după scurte suferințe, în 6 August a. c. la orele 2 dimineața, a trecut la celea veșnice, în al 33-lea an al vieții și al 15-lea a fericitei sale căsătorii. Inmormântarea i-s'a făcut Joi în 8 August a. c. la orele 3 p. m. în cimiterul gr. cat din loc.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfășurare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumusețare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ear a fost acolo unde a început.

Era aproape să disperate. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietenă vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru acea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietenă i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțimesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

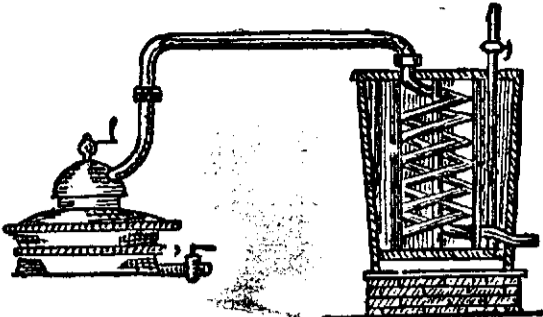
Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ear de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietenelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul ficăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc.

Eă băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka)! care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările
mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevete, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătese în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot feul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Mihaiu Petrovici
prăvălie de specerie, delicatete, vin, apă minerală și colorii
Oradea-mare (Nagyvárad) Rákóczi-utca.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că despărțindu-mă pe cale pretinoasă de consoțul meu de prăvălie KERN S. ÖDÖN, prăvălia ce veche o voi conduce eu singur sub firma împrotocolată

MIHAIU PETROVICI.

Esprimându-mi mulțumitele mele pentru bunăvoința și sprijinul ce ni-ați dat tovărășiei noastre, Vă rog să aveți bunătatea a nu mi le denega nici mie, promițind că totdeauna voi năzui să mă arăt vrednic de sprijinul D-Voastră ca să-l merit pe deplin.

Cerându-vă repetat acest sprijin, sunt

cu distinsă stimă:

Mihaiu Petrovici
comersant de specerie și delicatete.

Prăvălie românească

Să sprijinim pe neguțătoru român!

Dulapuri de gheață
pentru
restauratori, măcelari și particulari

cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

==== Cataloguri gratuit. ====

Fabrica de dulapuri de gheață a lui
WIESEL ADOLF
Budapest, VI., Váci-körút 47.

Astma

suferinzii de respirare grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. N é m e t h y. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor
Hódmezővásárhely.

Banca Națională a României

BILANȚUL GENERAL

Incheiat la 30 Iunie 1907.

ACTIV.

PASIV.

Cassa	Aur	79052510.22			Capital	—	12000000	—
Cassa	Monedă metalică	Argint	1531484.49		Fond de rezervă	—	23051453.63	
		Tratate aur	33451887.32	114035882.03	» » amortis. imobil, mobilier și mașini	—	3473646.06	
		Bilete de Bancă		31613820	145649702.03	Bilete emise de Bancă	—	298118040
Efecte predate Cassei spre incasare				4200583.80	Bonuri de Cassă	—	2974088	—
Portofoliul român și străin Centrala		61798023.51			Reescomptul trimestrului viitor	—	292786	23
» » Sucursale și Agenții		18005252.95		79803276.46	Depozite de retras	—	104084134	—
Efecte publice				11999924	Compturi curente	—	42908295	62
» fond de rezervă statutar				15806084.31	Profit și pierdere	—	2077070	31
» » amortis. imobil, mobilier și mașini				3253121.58				
Cupoane				155505.33				
Imprumuturi pe efecte publice	Centrala		4464300					
	Sucursale și Agenții		6193600	10657900				
Imprumuturi pe efecte publice în Ct. Ct. Centrala, Sucursale și Agenții				22357972.48				
Imobile				5881101.66				
Mobilier și mașini de imprimărie				637642.64				
Dobânzi datorate la împrumuturi pe efecte publice				314185.52				
Depozite libere				104084134				
Diverși	Compt. curent		64881823.38					
	» de valori		19296556.66	84178380.04				
				488979513.85				488979513.85

p. Guvernator, Th. Ștefănescu.

p. Director delegat la serv. Compt. N. Vișineanu.

PROFIT ȘI PERDERE.

Incheiat la 30 Iunie 1907.

DEBIT.

CREDIT.

Salariile personalului de Administrație	540531.20			Sold precedent	—	2133.89
» » de imprimărie	33480			Dobânzi și beneficii diverse	1957150.99	
Cheltuieli de administr., impozite Centrala	359264.94			Trate și remise și diverse operațiuni cu străinătatea	996058.34	
Către Stat, și dif. taxe și îndem. Sucur. și Ag.	87580.78	446845.72		Venitul efectelor publice	285881.50	3239090.83
Cheltuieli de imprimărie	2897.70					
Fondul amortizării imobilelor	45000					
» » mobilierului și mașin. de imprimărie	12000					
Luminat și încălzit	27411.57					
Drepturi de prezență	19840					
Material pentru fabricarea biletelor (uzat)	25154.22		1164154.41			
Material pentru imprimărie	10994		2077070.31			
Sold (beneficiu net)			3241224.72			3241224.72

p. Guvernator, Th. Ștefănescu.

p. Director delegat la serv. contabilității, N. Vișineanu.

Jfi. Szöke Ferencz

Intreprindere de țigărie și placă.
Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduce cu onoare la cunoștința on. publice și a proprietarilor de casă, că în Petöfi Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE:

de întreprindere de țigărie

Toate lucrările de branșa aceasta: acoperirea caselor noi, reparații cu alt material, reparațiile acoperișelor stricate, le executăm punctual.

Cea mai mare întreprindere de felul acesta pe Alföld.

Planuri, oferte și modele, la dorința se trimit gratuit.

Cu simă:

Ist. Szöke Ferencz, interprenor.

Telefon 615.

Telefon 615.

Aruncă în foc

gulerile și mangetile

și cumpră numai cele făcute din celuloid, ce în privința calității și a erezării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașile din celuloid albe și colorate. — și cataloage trimit gratuit. — Cu simă:

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timisvara-Jozefin, strada Csillag nr 17.

Luka K. Alexievits,

Fabrica lui

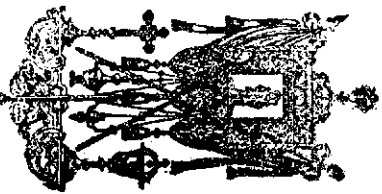
pegătitor de haine preoțești

UVIDEK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătasă. Pregătește steaguri, prapore, și alte icoana morământului lui Christos și face foarte frumos.

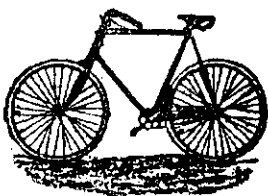
La cerere trimite catalog și pre-curant gratuit.

NEMECSEK VINCZE Szeged

Valéria-
tér (pala-
tul) Dr
Gold-
schmiedy

Au **biciclete** cele mai bine sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este izvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SINER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de branșa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensili artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ÁRPAD

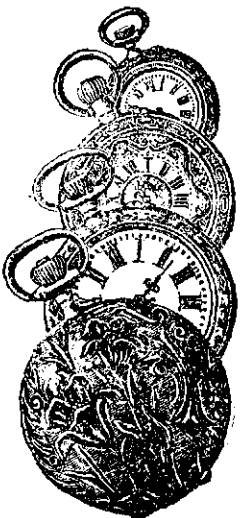
MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Kovács L. Nandor

atelier de ciasornice, juvaerice și reparaturi mecanice.
SZEGED, Sándor-utca 3.

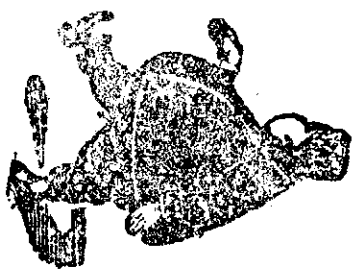
Efecuește tot felul de lucrări în branșa aceasta, ca: ciasornice de părete cu muzică și ciasornice de buzunar etc. Am în depozit cele mai fine fabricate de Svițera reparază și pregătește cele mai excelente compoziții mecanice și juvaerice, cu prețul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Eleptuesc mai departe aurituri și argintării după cele mai nouă sisteme galvanice și electrice.

„Laboratoria Cosmétique Matild”

Contra căbărelor cele mai învechite a le ofteice mai folositor e decât ori și ce altele sîr-pul de brad Cas-tillo. Alina țasa, în-
cetează asudările de peste noapte, pater-tează apetitul bolnavului, încetează scur-parea de sânge. Pre-tul unei sticle 2 cor. 40 fl. În casuri de tot grave și pitalile „Guajacolin” o cutie 4 cor.

47 Kler, căntărea al Dr. Gera Attila dta Volosanka, care din tiberen-losă s'a vindecat prin sîr-pul de brad Casillo și de sîr-pul Hypophosphat

s'a îngrășat de 150 Kler.

pul, slabilor cari doresc că se îngrăse și în-treasecă, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. CO KUN”, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fl. Epistole de recunoștință în schimbul tim-brelor de trimetare pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a mi mai trimite o sticlă sîr-p de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu simă Nicolau Bogdan, paroch, Mielau-Lazur, u p. Drág-Cesăe.

On. Dni Lucurțior publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dia sîr-pul Hypophosphat, recunosc că și în ce-nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele D-voastre. — Dumnezeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimii etc. Alexandru Gera, preot gr-ori, conducătorul domeniului episc. Baus.

Fără mercurin și plumbi Nestrictios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și ramena să-ți dai-lari pistriai, petele de ficat, se învechitează

G R E M A -
ALFA-
SAPUNUL
PUDRA
1 coroață.
1 cor. 60 f.
80 fierl.
1 coroață.

Dacă nu folosește, prețul se retrimit!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci este o în-venție epocă pentru economii. Cine o în-vechitează după îndumă-rite prescrie: porcul scarpă și de boala cea mai pri-mejioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dă-nd acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroațe.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmétique „Laboratoire cosmétique MATILDE” (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapest) HADDUSZOVAT 3a (lângă Dehreczen).

Correspondență din România se receive în limba fran-cesă sau germană.

Prima fabrică aradană DE OLANE ȘI ȚIGLE

Rétháti KÖVÉR și soțul

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public edificator, domnilor antreprenori, și mușterilor noștri de mai nainte că în Arad str. Radnai No. 13_a am redeschis

Fabrica noastră de țiglă de ciment

care de aproape un an a fost nevoită să stagneze din cauza noilor arangiamente ce le-am introdus. Am comandat mașinării puternice pentru noul nostru arangiament și cu aceste excelente mașini am reînceput lucrările noastre pentru ca să putem recomanda cu toată căldura **țigla noastră de acoperiș** în toată privința ireproșabilă. Deoarece am delăturat fabricația de până acuma și am înlocuit-o cu o masă învârtitoare cu putere de 300 presuri de atmosferă hidraulică, cu aceasta presuim în formă fundamentală materia de beton cu forma pe deasupra niclăsită. Notăm ca și una dintre cele mai importante împrejurări, că în materia de beton, care o punem în forme pentru a o presui, punem mai nainte **armatură** formată din rude de fier, care armatură este **chemată a asigura în contra spărturei pe deplin țigla masivă, lipsită de pori**. Afară de acestea, pentruca să fie mai plăcută țigla noastră, după presuire o provedem — partea de-asupra și marginile — cu o masă de porcelan, astfel țigla de beton de fier fiind lucie, răsbate razele soarelui, prin aceasta apoi devine podul edificiilor mai recoros.

Alte amănunte notăm încă prin următoarele :

Mărimea țiglei noastre de beton de fier e 29 cm. lat și 40 cm. lung, pentru acoperirea unui teritor de 100 cm.² sau 1 m.² e de lipsă 10 bucăți de țiglă de beton de fier, prin urmare cu 1000 bucăți țiglă se poate acoperi teritor de 100 m.². Cantitatea unei țigle e ca 2.5 klgr., așadar într'un vagon se pot așeză 4000 bucăți.

Țigla noastră de beton de fier afară de calitățile înșirate mai are una, că adecă de oarece leăturile de acoperiș trebuesc întărite la 37.5 cm. depărtare una de alta, împuținează trebuința leăturilor cu 40% față de ori și care alta țiglă de olană, astfel se cruță la lucrările de lemnărie 40%.

Acoperirea cu țigla noastră o primim și noi și adecă acoperirea de 1 m.² la casă parter pentru 16 fileri, iar la casă cu un etagi pentru 20 fileri.

În sfârșit amănunte referitoare la prețurile țiglei noastre dăm cu plăcere celor ce ni-se vor adresă, afirmăm însă că acoperirea cu țigla din fabricațiunea noastră este mai bună ca ori care alta și costă mult mai puțin.

Indrăznim astfel să atragem atențiunea on. public care edifică și a domnilor antreprenori asupra țiglariei noastre chiar și în interesul părtinirei fabricațiunilor din țeară.